

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volitev v okrajni zastop na Ptuj.

Čudeži se tudi dandanes godijo. Nemčurji in židovje, ki vedno trdijo, da ni Slovencev, kateri bi slovenski jezik razumeli, da slovenščine človek ne more govoriti, ne pisati, znajo na mah slovenski.

Ko so bile razpisane volitve v okrajni zastop, znali so nemčurji in njihova glava tudi slovenski. Izdali so neko tiskano poročilo „o djavnosti“ dozdnajnega okrajnega zastopa. S tem se danes ne bomo pečali. Človek mora študirati, kaj čuda le-ti prav za prav poročajo o „brodeci“, o „rečeh“, o „zasiguranji pobrežja na Dravi“ itd.

Poročilo je vse spakedrano in jako zmedeno. Ker pa ta gospoda naenkrat slovenski zna in bode slovenski znala, dokler ne bodo volitve v okrajni zastop Ptajski končane, opozorili bi radi Slovence, da se ne dajo slepiti in motiti. Po stari lističji navadi bodo odzdaj nekaj časa vsi nemčurji, kar jih lazi in hodi po Ptuj in okolici, z vsakim kmetom prijazni, v ovčjo kožo bodo zlezli in kremplje dobro skrili, da bodo lahko Slovence božali. Hinavstvo in sleparstvo — to ni nič drugega nego hinavstvo in sleparstvo!

Volk ni bil in ne bode nikdar ovca, nemčur bodisi židovske ali katere druge krvi. ne bode nikdar prijatelj slovenski krvi. Štuli in hlini se le tedaj, ako mu gre za dobiček!

Poročilo „o djavnosti“ one gospode, kateri se tako mili zapustiti sedež v okrajnem zastopu, bomo djali ob pravem času na rešeto, in Slovenci bodo videli, kolik je v njem lupin in plev, kako malo zrna!

Tisti gospodje, ki so poročilo sestavljali, delali so po stari navadi, češ: za slovenskega kmeta je vse dobro, če je še tako slabo in bedasto. —

Zakaj pa to pravimo? Zaradi tega, da bi tudi tistim Slovincem oči odprli, ki še vedno

dremljejo, ter se nemškutarjem nočejo zameriti, kakor sami trdijo.

S čem se bodeš neki ti, slovenska reva, nemčurju ali židovu zameril, ako ne maraš nobenega, ker nobenega ne potrebuješ, če gledaš na to, da si stanje olajšaš sam, ker ti ga drugi nočejo, če gledaš na svojo korist in svojemu bližnjemu ne delaš škode?

Kakor stojé sedaj razmere, ni druga možnost: Slovenski kmetje bodo in lahko zmagajo pri volitvah za okrajni zastop v skupini velikih posestnikov, ki voli dne 8. julija in v skupini občin, ki voli dne 13. julija, ako gredo vsi volit in volijo le svoje ljudi, katere jim bodo njih prijatelji ob pravem času naznanili, in se ne dajo od nikogar zapeljati, da bi ostali v dan volitve doma, ali da bi potegnili z nasprotniki. To so storili nekateri pred tremi leti, ter so s tem zakrivali, da so kmetje propali v skupini velikih posestnikov.

Danes polagamo našim slovenskim kmetom to-le na srce: Glejte vaše sosede v Št. Lenarskem, Ormoškem, Ljutomerskem in Bistriškem okraju. Tem so več let gospodarili in zapovedovali nemčurji in tujci. Slednjič so se vsega naveličali, stresli so jarem nepotrebnih jerofov, postavili so se na lastne noge, postali so v svoji hiši lastni gospodarji in dobro se jim godi!

Posnemajte svoje rojake, kmetje Ptajskega okraja, pripravljajte se pridno za volitev v okrajni zastop in dne 8. julija in dne 13. jul. t. l. pridite vsi na volišče in zmaga bode Vaša.

Kmet.

Državni zbor, njegova sestava in pravice.

(Dalje.)

Da dobi kaka naredba postavno veljavo, mora se državnemu zboru predložiti načrt, ali osnova nove postave. Ta načrt pa lahko prihaja od dveh strani: ali od ministrov, ali od enega izmed poslancev. Ako minister predlaga

načrt, mora ga poprej cesarju pokazati, da ga odobri. Minister stavi svoj predlog poljubno, ali v gosposki ali v poslaniški zbornici. Samo za dve postavi namreč za dačo in vojaščino se mora načrt vedno v zbornici poslancev predložiti. Ako pa kak poslanec stavi predlog, mora ga podpirati najmanj 20 poslancev. Ako dobi toliko poslancev za se, tedaj se predlog v zboru prebere, potem pa se odloči po večini glasov, bi-li se o tem predlogu posvetovali ali ne. Ako je večina za posvetovanje, izroči se stvar posebnemu odboru. Sploh se vsaka reč, naj jo že sprožijo ministri ali poslanci, o kateri se namenja v državnem zboru sklepati, izroči posebnim odborom. Tako je n. pr. finančni odbor, t. j. odbor za dohodke, šolski odbor itd. V te odbore se volijo poslanci izmed vseh strank in narodnosti. V odborih se stvar vsestransko pretresa in posvetuje in kedar je gotova, poroča se o njej v javni seji. Imajo pa odbori svoje predsednike, zapisnikarje in poročevalce, ki v državnem zboru poročajo, kako so odborniki delali, kaj premenili ali dostavili.

Poslanci, kateri imajo eden skupen namen, shajajo se v posebnih manjših zborih, ki se zovejo „klubi“. Beseda je angleška ter pomeni toliko, kakor zbor ali skupina. Podobna je naši slovenski besedi „klop“; poslanci, kateri, rekel bi, na eni klopi vkupaj sedijo. Vsakemu klubu odkaže predsednik posebno dvorano v državno-zborskem poslopju. Tudi klubi si volijo vsak svojega predsednika, zapisnikarja itd. Tukaj se posvetujejo udje raznih klubov, kako da hočejo v javnih sejah govoriti ali glasovati. Kakor se sklene v klubu, tako mora ravnati vsak ud. Zdaj je v državnem zboru 11 klubov. Čehi in Poljaki imajo vsak svoj klub. Nemci jih imajo več, ker je tudi več strank med njimi. Imajo svoj klub konservativni Nemci, potem liberalni Nemci, in sicer oni, ki hočejo biti le Nemci, potem oni, ki jude sovražijo, ki jih ljubijo itd., vsak svoj klub. Slovenci iz Štajarskega, Kranjskega, Goriškega, kojih je 13, so v onem klubu, kojemu je grof Hohenwart predsednik. Spadajo k temu klubu tudi Dalmatinci, kojih je 9, potem 8 poštenjakov Tirolcev in 6 Bukovincev, Rusinov; 20 pa je takih poslancev, ki nočejo nobenemu klubu pristopiti, in ki celo neodvisno glasujejo; te imenujejo „divje“.

Vsak odbor voli si svojega načelnika, nje govega namestnika in po dva zapisnikarja. Seje imajo odbori ali tajne ali javne. Ako se udeležujejo posvetovanj le oni, ki so v dotični odbor voljeni, je seja tajna. Ako se jih pa udeležujejo tudi drugi poslanci, ki ne spadajo k odboru, je seja javna. Kedar bi se odborovih sej naj udeleževali tudi neudje odbora, to do- ločevati ima pravico polni zbor poslancev. Le dva odbora in to finančni in odbor za vojaške zadeve, sta vedno javna odbora. Ministri in

njih namestniki smejo se sej vsakega odbora udeleževati.

Odbori volijo si tudi poročevalce. Poročevalec mora pred celim zborom poslancev poročati, kako se je odbor posvetoval, kaj je sklenil, in zakaj se je ravno za to odločil. Kakor povsod, kjer je več glav, tako je lahko tudi v enem odboru več misli. Navadno je tam dvojno mnenje. Obvelja pa se vé, da tisto, kar večina odbornikov sklene, in o tem se poroča v zbornici. V časih pa si napravi tudi manjšina odbora svoje posebno poročilo, ter si izvoli tudi svojega poročevalca. To se zgodi, ako vsaj 3 odborniki reč zahtevajo.

V zbornici sami pa se vršijo seje tako-le: Predsednik izreče, da je seja otvorjena. Potem se naznanijo predmeti, o katerih se bode posvetovalo. Zdaj se pregleda število poslancev, da se razvidi, je-li zbor sklepčen ali ne, t. j. je-li toliko poslancev, da bi se zamoglo veljavno sklepati, ali ne. Ako je vsaj 100 poslancev navzočih, naznani, se da je zbor sklepčen. Seje državnega zbora so navadno javne; vsakdo sme govore poslušati, ter najde za to na mostovžih ali galerijah v to pripravljenih, prostora. Ako pa predsednik, ali vsaj 10 poslancev zahteva, naj bi bila seja tajna, začne zbornica o tem sklepati. To sklepanje pa se še le vrši, potem ko ljudje, ki so na galerijah, hišo zapustijo. Razumeva se, da se tajnih sej nihče drugi ne sme udeleževati, kakor le poslanci sami.

(Konec prihi.)

Gospodarske stvari.

Nastelj in nje potreba.

(Konec.)

Izkušinja kaže, da daje krava, kateri se streže nič bolj in nič manj, kakor se to godeva po navadi, iz sebe na leto 8000 kil scavnice. V sveži scavnici je pri 1000 kilih 5-25 kil dušika, v 8000 kilih ga je tedaj 42 kil; za tem je v njej še 14-90 kil kalija, v 8000 kilih ga je torej 119-20 kil. Oboje je za življenje naših rastlin sila važno.

Ko bi kmetu teh dvoje reči prišlo v izgubo, moral bi si ji kupiti, sicer bi mu silje na polju ne storilo, vsaj ne v toliko meri, kakor bi lahko. Po nekaterih krajih se te reči tudi kupujete in v raznih oblikah gnoja spravljate na njive. Dušik stane kilo po gld. 1.40 in 100 kil kalija po gld. 11.—; kar je teh reči v kravji scavnici, stalo bi po takem dobrih 70 gld. Kar pa še potegne račun za veliko višje; je to, da ste v scavnici te dve reči že ločeni in ako se spravite v taki obliki na njivo, greste kar tako za redivno moč rastlinja. Ako ste pa v gnoju, ki se je napravil umetno, treba ji je še le ločiti od drugih reči, ki so v gnoju